

mende Udvalg om at tage under Overvejelse, hvorvidt der skulde kunne findes en bedre og retfærdigere Ordning. Jeg er paa det rene med, at man ikke paa det nuværende Tidspunkt kan foretage store Forandringer, f. Eks. ikke kan komme ind paa at fjerne Opstillingskredsene, hvad der ellers i mange Henseender vilde være praktisk, og jeg er ligeledes paa det rene med, at man ikke paa dette Tidspunkt kan komme ind paa at gøre Opstillingskredsene lige store. Men det forekommer mig, at der maa kunne findes andre Veje, der kan føre til et retfærdigere Maal, og jeg skal her særlig pege paa den Forholdsregel, paa hvilken den højtærede Indenrigsminister pegede ved Sagens Forelæggelse, nemlig Hensynet til Procenttallet.

Dette Procenttal kan anvendes paa to Maader: enten paa den Maade, at det afgørende Hensyn bliver Forholdet mellem Kandidatens Stemmetal og Antallet af Stemmer, som er afgivne i Kredsen; eller saaledes, at man tager Hensyn til Forholdet mellem Kandidatens Stemmetal og Antallet af valgberettigede i Kredsen. Personlig forekommer det mig, hvis man overhovedet skulde kunne indføre Procentprincippet, at det sidste da vilde være det retfærdigste, idet det vilde byde en Opmuntring for de Partier i Kredsen, der i særlig Grad forstod at faa Mand af Hus. Det forekommer mig, at dette politisk set er noget saa fortræffeligt, at det vilde være paa sin Plads, hvis man indførte en saadan Opmuntringspræmie.

Imod det at gaa over til at anvende Procentprincippet er der anført forskelligt, og jeg forstod den højtærede Indenrigsminister saaledes ved Forelæggelsen, som om det afgørende Hensyn for ham havde været dette, at det vilde falde vanskeligt for Vælgerne at forstaa Retfærdigheden af, at der først og fremmest blev taget Hensyn til Procenttallet. Jeg tror, at man her undervurderer Vælgernes Evne til at forstaa dette Forhold, idet det forekommer mig at ligge ganske nær, at den Kandidat, der har kunnet sikre sig f. Eks. 55 pCt. af Stemmerne, bør komme forud for den, der f. Eks. kun har faaet 43 pCt. Jeg tror ikke, dette kan være vanskeligt at forstaa, og jeg finder nogen Støtte for min Tanke i den Omstændighed, at det er sagt mig, at et stort Parti, nemlig Socialdemokratiet, har anvendt Procentprincippet som ledende Idé ved Opstillingen af sine Kandidater ved det sidste Valg paa den Maade, at man har henstillet til Kredsen at anvende

dette Princip med det Resultat, at man i aldeles overvejende Omfang har holdt sig til det, og jeg har ikke i Dagspressen set, at der efter Valget fra det Parti er fremkommet Klage over, at Vælgerne ikke har kunnet forstaa det Princip, der saaledes har været lagt til Grund for Socialdemokratiets Opstilling af Partilisten. Dette Resultat har i nogen Grad været til Beroligelse for mig overfor Tanken om, at Vælgerne ikke skulde kunne forstaa Princippet.

Men der har tillige været rettet en anden Indvending mod dette Procentprincip, nemlig at det vilde være vanskeligt at forene det med det System, der er indført i den nuværende Valglov, hvorefter man fra en Opstillingskreds kan stemme paa Kandidaten i en anden Opstillingskreds. Jeg føler mig dog fuldt forvisset om, at man med god Villie kan finde en Form, der kan være anvendelig i dette Forhold. Maa jeg rent eksempelvis pege paa, at man kunde anvende Procenten i en af de Betydninger, jeg før har antydnet, fra Opstillingskredsen sammenlagt med Procenten af de Stemmer, der maatte komme paa Kandidaten fra andre Opstillingskredse end hans egen. Jeg vilde kunne tænke mig, at en Mand i sin egen Opstillingskreds havde faaet 42 pCt. af enten de afgivne Stemmer eller de valgberettigedes Tal, og at han i andre Kredse fik f. Eks. 0,2 pCt., 0,1 pCt. og 0,6 pCt. Jeg kan ikke se, at det vilde frembyde nogen Vanskelighed at lægge disse Procenter sammen, og der vilde her kun blive Tale om en meget ringe Uretfærdighed, en Uretfærdighed, som var ret forsvindende i Sammenligning med den, der vilde fremkomme, naar man skulde anvende de absolutte Tal under de nu eksisterende Forhold, hvor man har nogle Opstillingskredse, der rummer mindst dobbelt saa mange Vælgere som andre Opstillingskredse. Det forekommer mig, at man her maatte kunne finde en Formel, der kunde føre til Maalet.

Men maa jeg uden at gøre mig til Talsmand for det, jeg nu paapeger, sige, at det forekommer mig, at der er endnu en anden Udvej, nemlig ganske at bortkaste Adgangen til at stemme fra en Opstillingskreds paa Kandidaten i en anden Opstillingskreds. Jeg kan vel se, at der er noget godt og smukt i denne Tanke; for hvilken vi ogsaa i Dag har hørt et varmt Forsvar, men man kan ikke se bort fra, at dette Princip rummer en betydelig Fare. For mig staaer det som en af de Farer, der er forbundne med det parlamentariske System,